

Л. Б. Скляр,

к. е. н., доцент, доцент кафедри цифрових технологій фінансових операцій,
Одеська національна академія харчових технологій

ORCID ID: 0000-0002-8332-8823

В. В. Лагодієнко,

д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі,
Одеська національна академія харчових технологій

ORCID ID: 0000-0001-9768-5488

Л. В. Іванченкова,

д. е. н., професор, завідувач кафедри цифрових технологій фінансових операцій,
Одеська національна академія харчових технологій

ORCID ID: 0000-0002-8402-4637

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.7—8.10

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ АДМІНІСТРУВАННЯ ПРОЦЕСІВ ОПОДАТКУВАННЯ

L. Skliar,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Digital Technologies of Financial Operations, Odessa National Academy of Food Technologies

V. Lagodiienko,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Marketing,
Entrepreneurship and Trade, Odessa National Academy of Food Technologies

L. Ivanchenkova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Digital Technologies
of Financial Operations, Odessa National Academy of Food Technologies

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ORGANIZATION OF TAXATION PROCESSES ADMINISTRATION

Метою статті є дослідження методологічних засад організації адміністрування процесів оподаткування з метою гармонізації відносин учасників процесу. У статті узагальнено теоретичні засади щодо визначення сутності понять адміністрування податків та визначено, що сутність податкового адміністрування проявляється через функції, що безпосередньо впливають на реалізацію процесу адміністрування. У вузькому розумінні адміністрування податків іноді визначається як комплекс дій адміністративного характеру, що здійснюються контролюючими органами для забезпечення справляння податків і зборів. У цьому контексті адміністрування податків розглядається тільки з боку однієї групи суб'єктів податкового права, що уявляється некоректним, з огляду на необхідність забезпечення паритету інтересів учасників податкових відносин.

Визначені взаємопов'язані елементи структури системи адміністрування податків з урахуванням положень чинного податкового законодавства: інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів, організація діяльності контролюючих органів, здійснення контролю контролюючими органами. Кожний елемент системи адміністрування є складовою єдиного цілого. Разом з тим вони функціонують відносно самостійно.

Розглянуто теоретичні засади організації адміністрування процесів оподаткування. Адміністрування податків складається із сукупності правових норм, об'єднаних у певну систему. Система адміністрування податків — сукупність податкових процесуальних відносин, що визначає внутрішню структуру податкового адміністрування, зміст і особливості норм, які регулюють податкові процесуальні правовідносини.

Узагальнено сучасний науковий доробок щодо методологічних засад функціонування системи адміністрування податків. Визначено, що процес податкового адміністрування реалізується внаслідок функціонування особливого механізму, що на практиці передбачає виконання певних регламентованих нормами права процедур (операцій). Процедура податкового адміністрування ґрунтується на виконанні норм податкового права.

An effective mechanism of tax administration is a necessary prerequisite for full and timely execution of the state budget on tax revenues and a guarantee of the state's performance of tasks financed by these funds.

The purpose of the article is to study the methodological foundations of the organization of taxation processes administration to harmonize the relations of participants in the process. The article summarizes the theoretical principles for defining the essence of the concepts of tax administration and determines that the essence of tax administration is manifested through the functions that directly affect the implementation of the administration process. In a narrow sense, tax administration is sometimes defined as a set of administrative actions performed by regulatory authorities to ensure the collection of taxes and fees. In this context, the administration of taxes is considered only by one group of subjects of tax law, which seems incorrect, given the need to ensure parity of interests of participants in tax relations.

The interconnected elements of the structure of the tax administration system are determined considering the provisions of the current tax legislation: information and analytical support of the activity of controlling bodies, organization of the activity of controlling bodies, control by controlling bodies. Each element of the administration system is part of a single whole. However, they operate relatively independently.

Theoretical bases of the organization of taxation processes administration are considered. Tax administration consists of a set of legal norms combined into a certain system. The system of tax administration is a set of tax procedural relations that determines the internal structure of tax administration, the content and features of the rules governing tax procedural legal relations.

The modern scientific achievements on methodological bases of functioning of the tax administration system are generalized. It is determined that the process of tax administration is realized due to the functioning of a special mechanism, which in practice involves the implementation of certain legal procedures (operations). The procedure of tax administration is based on compliance with tax law.

Ключові слова: податки, адміністрування податків, податкова система, оподаткування, податкові органи, податкова робота.

Key words: taxes, tax administration, tax system, taxation, tax authorities, tax work.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ В ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ

У сучасних умовах адміністрування процесів оподаткування є однією з найважливіших складових досягнення ефективного зростання підприємницької активності у всіх сферах економіки. Усвідомлення платниками податків необхідності своєчасної та повної сплати податків є однією з умов зміцнення економіки держави і добробуту кожної людини. Тому, створення сприятливого податкового клімату, реального зниження податкового навантаження на платників податків, створення сприятливих умов для добровільної сплати податків, виведення з "тіні" капіталу, набутого незаконним шляхом та забезпечення прозорості відносин між податковими

органами та платниками податків є пріоритетним напрямом діяльності податкових органів країни.

Проблема адміністрування податків в системі економічних відносин завжди мала особливу значущість. Для будь-якої країни це найважливіша категорія державних фінансів, що використовується у вигляді інструменту регулювання. Для бізнесу податки — це одна з основних складових витрат підприємця й фактор, що зменшує кінцевий результат діяльності — прибуток. Тому будь-яка держава завжди прагне обкласти по можливості більшою кількістю податків по найбільших ставках фізичних та юридичних осіб, а платники податків — прагнуть оптимізувати свої податкові платежі різними шляхами.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання обґрунтування методологічних засад організації податкового адміністрування є доволі складним і привертає увагу багатьох науковців. Серед них заслуговують уваги наукові доробки З. Варналія, Т. Єфіменко, Ю. Іванова, А. Крисоватого, В. Луїної, В. Мельника, В. Опаріна та ін. Незважаючи на існуючі доробки, вимагають подальшого вдосконалення питання розвитку методологічних засад організації адміністрування процесів оподаткування.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — дослідження методологічних засад організації адміністрування процесів оподаткування з метою гармонізації відносин учасників процесу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

При визначенні податкової стратегії велике значення належить існуючій в країні податковій системі. Від її прогресивності залежить розвиток підприємництва, різних напрямків діяльності, захищеність власного виробника, розвиток соціальної системи та загальний економічний розвиток держави. Податкові реформи, які у останні роки, показали значення та вплив податків на розвиток соціально-економічних процесів в Україні. Податкове адміністрування в рамках загальної концепції організації оподаткування є важливим елементом реалізації податкових відносин і має специфічні можливості, що визначає суспільну значущість його інституціоналізації.

Існують різні підходи щодо розуміння сутності адміністрування. Вважається, що українське слово "управління" повністю відповідає значенню слова "адміністрування", а отже, особливої потреби в запозиченні іноземного слова (що досить часто трапляється в національному науковому середовищі) немає, але більшість дослідників не шукають легких шляхів і наполегливо насаджують податковій практиці термінологію "податкове адміністрування". Отже, якщо "адміністрування" значить "управління", то податкове адміністрування має значити "управління у сфері оподаткування".

Адміністрування — це управління, організація, виконання, нагляд, контроль шляхом організаційно-розпорядчої діяльності (у формі наказів та розпоряджень) органів управління. Адміністрування процесів оподаткування — це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення законодавчих та нормативно-правових актів. Об'єктом адміністрування є процес узгодження й погашення податкових зобов'язань платників податків. А метою адміністрування є забезпечення погашення податкових зобов'язань платників шляхом оптимального втручання у їх господарську діяльність через застосування законодавчо встановлених механізмів і процедур. Податкове адміністрування є комплексом правових, економічних та фінансових заходів держави для формування системи оподаткування, забезпечення своєчасної і повної сплати податків та зборів із метою задоволення потреб суспільства загалом, а також розвитку економіки країни шляхом пере-

розподілу фінансових ресурсів. Під податковим адмініструванням розуміють сукупність норм і правил, методів, засобів і дій, за допомогою яких спеціально уповноважені органи держави здійснюють управлінську діяльність у податковій сфері, спрямовану на контроль за дотриманням законодавства про податки і збори, за правильність їх нарахування та повнотою сплати та притягнення до відповідальності порушників податкового законодавства [1].

Відповідно положень Податкового кодексу України адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів відповідно до законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи — це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом [2].

Розділ II Податкового кодексу України визначає порядок адміністрування податків та зборів, а також порядок контролю за дотриманням вимог податкового та іншого законодавства у випадках, коли здійснення такого контролю покладено на контролюючі органи.

У рамках адміністрування податків здійснюється: постанова на облік, декларування податкових зобов'язань, визначення податкових зобов'язань контролюючими органами, зміна строків виконання податкових зобов'язань, повернення зайво сплачених податків, стягнення несплачених податків, застосування забезпечувальних заходів (податкова застава, податкова порука, адміністративний арешт активів), порядок оскарження.

Адміністрування податкових зобов'язань розповсюджується на мікрорівень, фактично воно покликане здійснити задум фіскального адміністрування через систему реєстрації, обліку податкових платежів, контрольню-перевірочну та масово-роз'яснювальну роботу з платниками податків. Від того, наскільки вдало буде організований адміністративний процес на місцях, залежатиме не тільки ступінь наповнення бюджету держави, але і відношення платників податків до податкової системи в цілому. В даному випадку головним є пошук оптимальної лінії спілкування платників податків і органів адміністрування податкових зобов'язань [3].

Адміністрування податків складається із сукупності правових норм, об'єднаних у певну систему. Система адміністрування податків — сукупність податкових процесуальних відносин, що визначає внутрішню структуру податкового адміністрування, зміст і особливості норм, які регулюють податкові процесуальні правовідносини.

Структура системи адміністрування податків наведена на рис. 1 [4].

Метод податкового адміністрування — це сукупність теоретичних, методичних і практичних положень, підходів, способів, прийомів, за допомогою яких

Рис. 1. Система адміністрування в Україні

здійснюється податкове адміністрування в процесі реалізації податкової політики держави.

Методологічні засади організації податкового адміністрування потребують вивчення відповідних елементів, а саме: мети і завдань податкового адміністрування, його функцій, принципів, чинників, механізмів, процедури, інструментарію, суб'єктів та об'єктів податкового адміністрування. З методологічної точки зору в організації податкових відносин беруть участь державні органи всіх гілок влади: орган законодавчої влади встановлює законодавчі приписи у сфері оподаткування, обов'язкові до виконання всіма учасниками податкових правовідносин; органи виконавчої влади забезпечують практичну реалізацію процесу управління у сфері оподаткування, в тому числі щодо податкового моніторингу, обліку надходжень, податкового контролю, стягнення податкового боргу тощо; органи судової влади вирішують індивідуальні спори у сфері оподаткування, виносять рішення, обов'язкові до виконання відповідними сторонами (учасниками) спору [5].

З методологічної точки зору в організації податкових відносин беруть участь державні органи всіх гілок влади: орган законодавчої влади встановлює законодавчі приписи у сфері оподаткування, обов'язкові до виконання всіма учасниками податкових правовідносин; органи виконавчої влади забезпечують практичну реалізацію процесу управління у сфері оподаткування, в тому числі щодо податкового моніторингу, обліку надходжень, податкового контролю, стягнення податкового боргу тощо; органи судової влади вирішують індивідуальні спори у сфері оподаткування, приймаючи рішення, обов'язкові до виконання відповідними сторонами (учасниками) спору.

З точки зору економічного дослідження податкове адміністрування забезпечує управління відносинами у сфері оподаткування, а вказане управління проявляється на всіх рівнях регулювання податкової системи. Законодавчий орган затверджує перелік податків, їхні елементи та механізми контролю — зазначене є законодавчою підставою для відповідних управлінських дій і розробки необхідного методично-інструктивного забезпечення. Законодавчий орган, крім того, щорічно у законі про державний бюджет затверджує показники надходжень різних податків, що є своєрідним завданням для податкових органів у частині мобілізації вказаних надходжень на основі реалізації законодавчо визначеного обсягу прав і компетенції. Відтак, законодавчий орган також є своєрідною інституцією податкового адміністрування, оскільки в межах компетенції здійснює державне управління податковими відносинами.

Сутність податкового адміністрування проявляється через функції, що безпосередньо впливають на реалізацію процесу адміністрування. Виходячи з того, що у фінансовій науці функції завжди похідні від сутності, яку вони виражають, та ілюструють, у який спосіб реалізується суспільне призначення даної економічної категорії, основні функції податкового адміністрування, на наше переконання, є тотожними функціям податків — фіскальній та регулюючій. Причому фіскальна функція податкового адміністрування зумовлює мету адміністрування в частині формування бюджетних ресурсів держави; регулююча — спрямована на вирішення за допомогою механізмів адміністрування завдань державної соціально-економічної політики [6].

Слід зазначити, що в Україні наразі відсутній єдиний науковий підхід щодо визначення об'єкту податко-

вого адміністрування. Наприклад, деякі українські вчені трактують його як:

1) податкові надходження (у вигляді податків, зборів, інших обов'язкових платежів) до бюджетів усіх рівнів [7, с. 65];

2) стан нарахування і сплати податків до бюджету (поняття "об'єкт адміністрування податків") та процес узгодження і погашення податкових зобов'язань платників податків (поняття "об'єкт адміністрування податкових зобов'язань") [8];

3) процес (мобілізації податкових платежів у бюджет [9, с. 219]; узгодження й погашення податкових зобов'язань платників податків [10]) або процеси (що відбуваються у зв'язку з виникненням, зміною та припиненням обов'язків щодо сплати податків і податкових платежів [11, с. 43]);

4) грошові відносини (що виникають між державою, з одного боку, і юридичними та фізичними особами, з іншого боку, з приводу повної мобілізації податкових доходів до бюджетної системи і ефективного розподілу національного доходу) [5, с. 13];

в) розпорядчо-виконавчу діяльність владних політичних структур (щодо організації оподаткування і мистецтва управління податковою системою шляхом добровільного, а в необхідних випадках і примусового справляння податків у поєднанні з виховними діями морально етичного характеру, а також роз'яснювальними і контрольними заходами) [12, с. 28].

Такий широкий арсенал думок щодо визначення об'єкту "адміністрування податків" вказує на те, що наукова полеміка навколо соціально-економічної природи і призначення його ще далеко не завершена.

Таким чином, у широкому плані під адмініструванням податків і зборів (обов'язкових платежів) розуміється процедура реалізації прав і обов'язків суб'єктів податкового права щодо узгодження й погашення податкових зобов'язань.

У вузькому розумінні адміністрування податків іноді визначається як комплекс дій адміністративного характеру, що здійснюються контролюючими органами для забезпечення справляння податків і зборів. У цьому контексті адміністрування податків розглядається тільки з боку однієї групи суб'єктів податкового права, що уявляється некоректним, з огляду на необхідність забезпечення паритету інтересів учасників податкових відносин.

Трансформація податкових відносин відбувається насамперед внаслідок розвитку економічної системи, становлення її елементів. Податкове регулювання спрямоване на здійснення позитивного впливу на загальні тенденції економічного розвитку або окремих елементів економічної системи (регіональні, галузеві, кластерні тощо).

В таких умовах, як правило, спостерігається зниження показників результативності й ефективності податкового адміністрування. Наприклад, ухвалюючи рішення про застосування податкової пільги для товаровиробників певної галузі, органи управління економікою враховують можливість розширення інвестиційної активності у майбутньому за рахунок акумуляції цими товаровиробниками додаткових фінансових ресурсів (прибутку, амортизації).

Таким чином, податкове адміністрування — це нормативно регламентована організаційно-розпорядча діяльність повноважних державних органів у сфері управління процесами оподаткування з метою забезпечення виконання вимог податкового законодавства учасниками податкових відносин [13, с. 37].

У наведеному визначенні вказано, що:

— податкове адміністрування здійснюється не лише виконавчими органами, а й повноважними державними органами всіх гілок влади, але лише тими, які наділені відповідними повноваженнями;

— податкове адміністрування — це нормативно регламентована діяльність, що базується на виконанні правових приписів;

— податкове адміністрування — це організаційно-розпорядча діяльність, яка передбачає видання розпоряджень повноважними органами та виконання цих розпоряджень іншими учасниками;

— податкове адміністрування спрямоване на практичне управління процесами оподаткування, тобто процесами визначення податкової бази, обрахунку суми податку, сплати податку і звітування про виконання податкового обов'язку;

— основною метою податкового адміністрування є забезпечення виконання вимог податкового законодавства, що передбачає як забезпечення податкових надходжень у повному обсязі та в належні строки, так і перевірки дотримання учасниками податкових відносин приписів відповідних нормативно-правових актів, а також вжиття заходів, спрямованих на мінімізацію податкової девіації в майбутньому.

ВИСНОВКИ

Податкове адміністрування як особливий управлінський процес функціонує в системі певних суспільних відносин. Система оподаткування повинна стати важливим елементом визначеної інтеграційної стратегії України, засобом входження в міжнародні економічні й управлінські економічні інституції на засадах максимальної конкурентоспроможності національної економіки. З фіскальної точки зору податкове адміністрування має забезпечити насамперед податкові надходження у належних обсягах та в належні строки. Ефективний механізм податкового адміністрування є необхідною передумовою повного і своєчасного виконання державного бюджету за податковими надходженнями і запорукою виконання державою завдань, що фінансуються за рахунок цих коштів. Підвищення якості процесу податкового адміністрування більшою мірою залежить від впровадження нових методів та інструментів податкового адміністрування ніж від ліберальної чи соціальної спрямованості податкової системи, що опосередковано підтверджує універсальний характер інноваційних інструментів податкового адміністрування.

Література:

- Бандурка О.М., Понікаров В.Д., Попова С.М. Податкове право: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
- Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями. URL: <https://tax.gov.ua/nk> (дата звернення: 13.01.2022).

3. Князькова В.Я., Сергієнко Л.К. Особливості податкового адміністрування в умовах розбудови ринкових відносин в Україні. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія: "Економічні науки". 2015. № 1 (78). С. 58—66.

4. Петричко М.М. Сучасний стан адміністрування податків і зборів в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: "Економічні науки". 2016. Випуск 16. Ч. 2. С. 133—135.

5. Ясько І.В. Теоретико-правові засади податкового адміністрування в Україні: автореф. дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07. Львів, 2019. 20 с.

6. Сідельникова Л.П. Теоретико-організаційні домінанти податкового адміністрування в системі державного податкового менеджменту. Економіка та суспільство. 2020. Вип. № 22. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/91/86> (дата звернення: 13.01.2022).

7. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації: монографія. Київ: Емкон, 2014. 376 с.

8. Савчук В.А. Теоретичні засади організації адміністрування податків. Ефективна економіка. 2013. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1852> (дата звернення: 13.01.2022).

9. Крупка М.І., Кміть В.М., Паславська Р.Ю. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи. Науковий вісник НЛТУ України. 2016. Вип. 26.2. С. 217—224.

10. Бойко О. Ефективність системи податкового адміністрування в Україні. Демократичне врядування. 2017. Вип. 20. URL: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnyk20/fail/Bojko.pdf (дата звернення: 13.01.2022).

11. Крисоватий А.І., Томнюк Т.Л. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації: монографія. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2012. 212 с.

12. Андрущенко В.Л. Фіскальне адміністрування як наука і мистецтво. Фінанси України. 2003. № 6. С. 27—35.

13. Селіванов А. Адміністрування податків: нові проблеми в адміністративному та фінансовому праві. Право України. 2012. № 2. С. 34—38.

References:

1. Bandurka, O.M., Ponikarov, V.D., and Popova, S.M. (2012), *Podatkove pravo* [Tax law], Tsentr uchbovoi literatury, Kiev, Ukraine.

2. State Tax Service of Ukraine (2010), "Tax Code of Ukraine. Law of Ukraine", available at: <https://tax.gov.ua/nk> (Accessed 13 January 2022).

3. Kniaskova, V.Ya. and Serhiienko, L.K. (2015), "Features of tax administration in the context of building market relations in Ukraine", *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, vol. 1 (78), pp. 56—66.

4. Petrychko, M. M. (2016), "The current state of administration of taxes and fees in Ukraine", *Naukovy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, vol. 16, pp. 133—135.

5. Yasko, I.V. (2019), "Theoretical and legal principles of tax administration in Ukraine", Ph.D. Thesis, Administ-

rative law and process; finance law; information law, National University "Lviv Polytechnics", Lviv, Ukraine.

6. Sidelnykova, L.P. (2020), "Theoretical and organizational dominants of tax administration in the system of state tax management", *Economy and society*. [Online], vol. 22, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/91/86> (Accessed 13 January 2022).

7. Proskura, K.P. (2014), *Podatkove administruvannia v Ukraini v postkryzovyi period: efektyvnist ta napriamy modernizatsii* [Tax administration in Ukraine in the post-crisis period: efficiency and directions of modernization], Emkon, Kiev, Ukraine.

8. Savchuk, V.A. (2013), "Theoretical principles of tax administration", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1852> (Accessed 13 January 2022).

9. Krupka, M.I., Kmit, V.M., and Paslavskaya, R.Yu. (2016), "The system of tax administration in Ukraine: status, problems and prospects", *Naukovy visnyk NLTU Ukrainy*, vol. 26.2. pp. 217—224.

10. Boiko, O. (2017), "Efficiency of the tax administration system in Ukraine", *Demokratychnе vriaduvannia*, [Online], vol. 20, available at: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnyk20/fail/Bojko.pdf (Accessed 13 January 2022).

11. Krysovaty, A.I. and Tomniuk, T.L. (2012), *Administruvannia podatkov v Ukraini: orhanizatsiia ta napriamy transformatsii* [Tax administration in Ukraine: organization and directions of transformation], *Ekonomichna dumka TNEU*, Ternopil, Ukraine.

12. Andrushchenko, V.L. (2003), "Fiscal administration as a science and art", *Finansy Ukrainy*, vol. 6, pp. 27—35.

13. Selivanov, A. (2012), "Tax administration: new problems in administrative and financial law", *Pravo Ukrainy*, vol. 2, pp. 34—38.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2022 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73